

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Havířov-Šumbark Školní 1/814 okres Karviná

Adresa: Základní škola Havířov-Šumbark, Školní 1/814, 736 01 Havířov

Identifikátor školy: 600136469

Termín konání inspekce: 6. – 9. leden 2004

Čj.:	n6-1050/04-05 043
Signatura:	kn3cx119

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v přírodovědných a společenských předmětech matematika, fyzika, chemie, český jazyk a cizí jazyk vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných a společenských předmětech matematika, fyzika, chemie, český jazyk a cizí jazyk vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Havířov-Šumbark Školní 1/814 okres Karviná je od 1. července 2002 příspěvkovou organizací zřízenou statutárním městem Havířov. Škola sdružuje úplnou základní školu a školní družinu (dvě oddělení). Součástí školy jsou umístěny v jedné budově. V budově školy je také umístěna výdejna školní jídelny při Základní škole Havířov-Šumbark, Moravská 29.

Inspekce proběhla pouze v jedné ze součástí příspěvkové organizace, a sice v základní škole.

V době inspekce navštěvovalo školu 414 žáků, kteří byli rozděleni do osmnácti tříd. Povinnou školní docházku plní ve škole nejen žáci z nejbližšího okolí školy (havířovským základním školám nebyly ke dni inspekce stanoveny spádové obvody dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů), ale i žáci z dalších částí Havířova. Žáci všech tříd jsou vzděláváni podle programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně Úprav a dodatků schválených pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. V souladu s metodickým pokynem vydaným MŠMT ČR dne 12. února 2003 pod čj. 31 172/2002-22 byly s účinností od 1. září 2003 učební plány tříd 8. a 9. ročníku rozšířeny o jednu hodinu.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ke dni inspekce zaměstnávala škola dvacet sedm pracovníků ve funkci učitel/učitelka. Někteří z nich pracovali pouze na částečný úvazek. V průběhu inspekce byly kontrolovány ověřené i neověřené kopie dokladů dosaženého vzdělání pedagogických pracovníků školy. Bylo zjištěno, že jedenáct vyučujících nezískalo odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci učitele 1. nebo 2. stupně základní školy. Šestnáct vyučujících (mezi nimi ředitel školy a jeho zástupkyně) získalo předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost potřebnou pro výkon funkce učitele 1. nebo 2. stupně základní školy. Úvazky jednotlivých vyučujících respektují ve většině případů jejich předchozí odbornou a pedagogickou přípravu, případně skutečnost, že vyučující zahájily externí studium učitelství na vysoké škole (dvě vyučující). Výchovná poradkyně absolvovala studium výchovného poradenství na vysoké škole. Slabá místa v oblasti personálních podmínek vzdělávání jsou vedením školy vnímána a jsou částečně ošetřena.

Ředitel školy jmenoval statutární zástupkyni. Zpracoval podrobnou a přehlednou organizační strukturu školy. V oblasti řízení se při spolurozhodování v dílčích problémech opírá o pomoc zástupkyně, výchovné poradkyně, vedoucí školní družiny, případně i metodika prevence a školníka. Pro všechny zaměstnance školy zpracoval ředitel školy písemné náplně práce. Kladně působí také velmi dobré vnitřní dokumenty (např. organizační řád, řád školy, provozní řády odborných učeben). Ředitel školy zpracoval koncepci školy, ve které se snaží prosadit pestrou nabídku volitelných předmětů a pro nadané žáky rozšířit výuku matematiky, českého jazyka, společenskovedních předmětů a informatiky. Daří se realizovat i další ze záměrů koncepce, a to pomocí zájmových kroužků umožnit i žákům školy realizovat se v oblasti kulturní či sportovní. Přenos informací od vedení školy k zaměstnancům a zpět je funkční. Pravidelně jsou svolávány pedagogické rady a provozní porady. Zápisy z nich jsou řádně vedeny. Ve škole byla ustanovena metodické sdružení a předmětové komise. Pracují podle plánů. Ze svých jednání pořizují zápisy. Metodické orgány se k jednání scházejí obvykle čtyřikrát ročně. Svěřené úkoly (koordinace tematických plánů, předávání poznatků z akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, příprava na soutěže, pomoc začínajícím učitelům, příp. nekvalifikovaným učitelům, návrhy na doplnění kabinetů pomůckami apod.) jsou zvládnuty z větší části velmi dobře. Zjištěná kvalita většiny ukazatelů z oblasti organizace činnosti a provozu školy je běžná, jejich kvalitu je možné zlepšit.

Hospitační a kontrolní činnost vykonávají ředitel školy a jeho zástupkyně podle plánu. Z kontrol jsou pořizovány záznamy. Přednostně je pozornost věnována začínajícím a nekvalifikovaným pracovníkům. S výsledky hospitačí jsou jednotliví vyučující seznamováni bezprostředně. Se závěry plynoucími z kontrolních zjištění jsou všichni pracovníci školy seznamováni na provozních poradách či pedagogických radách. Pro vedení začínajících a nekvalifikovaných vyučujících byli určeni uvádějící učitelé. Obsah práce uvádějícího učitele není stanoven písemně. Zaměstnanci školy mají velký zájem o účast na akcích dalšího vzdělávání (takže bylo třeba v souladu s plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků trvat na prioritách školy, aby výuka netrpěla absencí vyučujících a aby byly dodrženy finanční limity stanovené pro oblast dalšího vzdělávání). Podařilo se proškolit téměř všechny pedagogické pracovníky pro práci s výpočetní technikou. Rezervy jsou zatím v jazykovém vzdělávání a v prohlubování odbornosti potřebné pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Ředitel školy studuje školský management a absolvoval školení potřebné pro práci s výpočetní technikou. Zjištěná kvalita většiny ukazatelů z oblasti vedení zaměstnanců školy je běžná, jejich kvalitu je možné zvýšit.

Výsledky kontrolní a hospitační činnosti prováděné ředitelem školy jsou podkladem nejen pro hodnocení pracovníků školy, ale hlavně slouží k nápravě zjištěných nedostatků a k přenášení pozitivních zkušeností. Kritéria pro přiznávání odměn a osobních příplatků mají písemnou podobu a byla projednána s odborovou organizací. Pracovníci školy mají možnost vyjádřit se ústně (případně i písemně) ke svému hodnocení. Jednotlivé dílčí podklady pro hodnocení jsou sbírány vedením školy i samotnými zaměstnanci. Zjištěná kvalita většiny ukazatelů v oblasti hodnocení a sebehodnocení je vysoká, u některých ukazatelů lze kvalitu zvýšit.

Celkově jsou personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti školy hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V PŘEDMĚTECH MATEMATIKA, FYZIKA, CHEMIE, ČESKÝ A CIZÍ JAZYK VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola disponuje dvaceti třemi učebnami. Z toho jsou tři odborné. Výuka sledovaných předmětů probíhala jak v běžných učebnách, tak v odborných učebnách. Učebny stejně jako

ostatní prostory školy působí velmi dobrým dojmem. Jsou udržovány v čistotě. Běžná poškození jsou průběžně odstraňována. Některé ze tříd jsou vybaveny novým nábytkem, v dalších je sice nábytek starší, ale většinou zachovalý a funkční. Část žakovských lavic, ale hlavně židlí vyžaduje výměnu. Zjištěná kvalita prostředí a prostor školy je vysoká, u některých ukazatelů lze kvalitu zvýšit.

Vybavení kabinetů a odborných učeben demonstračními i žakovskými pomůckami, didaktickou a audiovizuální technikou je dostatečné, ve fyzice jsou některé měřicí přístroje pro demonstrační pokusy pro výuku učiva o elektřině zastaralé a nefunkční. Sbírkové jsou průběžně obměňovány a rozšiřovány. Žáci jsou vybaveni kvalitními učebnicemi. Kabinet českého jazyka je vybaven v dostatečném počtu novými vydáními Pravidel, Stručné mluvnice české a Slovníku spisovné češtiny. Pro výuku cizích jazyků (ale i v dalších) je možno využívat nahrávky a kazetový magnetofon. Řadu pomůcek si připravují učitelky samy. Po proškolení vyučujících jsou využívány i počítačové programy pro jednotlivé předměty. Školní knihovna obsahuje přes tisíc svazků beletrie, odborné literatury a cvičebních textů. Zjištěná kvalita vybavení školy je vysoká, u některých ukazatelů lze kvalitu zvýšit.

Vedení školy promýšlí opatření ke zlepšení stavu v oblasti materiálních podmínek (viz koncepce školy). Využívá i možnosti, které se naskytnou mimo plán (akce INDOŠ). Umožňuje širší veřejnosti využívat materiálně-technické zázemí školy (spolupráce s TJ Slovan Havířov, Fotbalovým klubem Havířov, Sportovním klubem stolního tenisu Havířov.) Zjištěná kvalita v oblasti využívání materiálních zdrojů je vysoká.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré, některých ohledech až vynikající (vybavení školy počítači).

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘEDMĚTECH MATEMATIKA, FYZIKA, CHEMIE, ČESKÝ A CIZÍ JAZYK VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Vzdělávací programy

Škola deklaruje, že se výuka a výchova řídí obsahem vzdělávacího programu Základní škola. Výuka předmětů český, německý a anglický jazyk, matematika, fyzika a chemie je skutečně realizována v souladu s osnovami vzdělávacího programu Základní škola, což bylo ověřeno podle tematických plánů, jež vyučující na příkaz ředitele školy sestavují, jakož i pozorováním přímo v hospitovaných hodinách. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v souladu s odbornými doporučeními zpracovávány individuální vzdělávací plány.

Škola realizuje výuku v souladu se vzdělávacím programem Základní škola, jenž byl schválen MŠMT ČR.

Při kontrole rozvrhů hodin, zápisů v třídních knihách a v katalogových listech žáků bylo zjištěno, že škola při výuce dodržuje celkové týdenní hodinové dotace v jednotlivých ročnících a předmětech uvedené v učebních plánech vzdělávacího programu Základní škola. V katalogových listech jsou zachycena v příslušném oddílu udělená výchovná opatření (pochvaly a opatření k zlepšení kázně). Zástupci žáků byli prokazatelně informováni o udělení výchovných opatření.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu Základní škola. Dokumentace zachycuje úplně průběh vzdělávání.

Vedení školy provádí pravidelné kontroly naplňování obsahu učebních osnov (hospitace) a přijímá opatření k nápravě (pokud jsou nutná). Zjištění jsou také podkladem pro stanovení výše nenárokových složek platu.

Kontrola naplňování osnov je účinná.

Rozvrhy hodin jednotlivých tříd zčásti nerespektovaly v době inspekce ustanovení o délce přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním. S účinností od 1. února 2004 provedlo vedení školy potřebné změny v rozvrhu hodin, takže od zmíněného data jsou počty hodin v jednom sledu v souladu s příslušným právním předpisem. Platný řád školy vydaný v souladu s ustanoveními vyhlášky č. 291/1991 Sb. (obsahuje formulace uvedené ve vyhlášce) zachycuje práva i povinnosti žáků. Žáci a rodiče jsou informováni pomocí zápisů žakovských knížkách a v deníčcích žáků, na třídních schůzkách a konzultačních dnech.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovná poradkyně je členkou výchovné komise školy (letos jednala osmkrát), zabývá se profesní orientací vycházejících žáků, garantuje vzdělávání a výchovu žáků s diagnostikovanou specifickou poruchou učení a chování, spolupracuje se členy pedagogického sboru, s vedením školy, se sociálními institucemi, s rodiči, se středními školami, s policií, ve spolupráci s třídními učitelkami 1. stupně zpracovává návrhy na vyšetření žáků v pedagogicko-psychologické poradně, kontroluje správné vyplnění přihlášek žáků ke studiu na středních školách. Práce výchovné poradkyně se děje na základě *Plánu činnosti výchovného poradce ve školním roce 2003/2004*. Ve škole je realizována ambulantní reedukační péče pro třináct žáků s SVPU ve čtyřech skupinách, třem žákům se specifickými potřebami se věnuje jedna učitelka individuálně.

Výchovná poradkyně spolupracuje se školní metodičkou prevence sociálně patologických jevů. Činnost metodičky vychází z vypracovaného *Minimálního preventivního programu, školní rok 2003/2004*. Hlavními úkoly jsou dle plánu spolupráce s vedením školy, s pedagogickým sborem, s rodiči (včetně jejich informování o dané problematice), s okresním primárním preventistou a institucemi zajišťujícími preventivní programy pro žáky (police, okresní hygienická stanice a další). Ve škole je instalována schránka důvěry, nástěnka s danou problematikou, pedagogům slouží příruční knihovnička a videotéka. V plánu je věnována dostatečná pozornost nenásilnému zařazování témat týkajících se projevů sociálně patologických jevů a jejich prevence do vyučovacích předmětů v jednotlivých ročnících.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Způsob, jakým škola realizuje pomoc žákům v oblasti preventivní péče a individuální péče o integrované žáky a informování zástupců žáků, je účinný. Realizovaná péče je prokazatelně dokumentována.

Ředitel školy vypracoval koncepci rozvoje na období do roku 2005. Při zpracování vycházel z analýzy stavu před svým jmenováním do funkce na základě konkursního řízení. Koncepce je reálná.

K ověření dosažené úrovně významné části žáků slouží příprava a následná účast v soutěžích (olympiády, recitační soutěž, pěvecké a výtvarné soutěže). Škola vnitřní evaluační nástroje používá. Využívány jsou kromě vlastních i externí evaluační nástroje (testy SCIO), jež umožňují srovnání s jinými školami.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk

Byly navštíveny hodiny v pátých třídách a všech ročnících 2. stupně.

Tři z vyučujících českého jazyka splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů v základní škole ve smyslu závazného právního předpisu včetně aprobační kvalifikace, což mělo pozitivní vliv na úroveň sledované výuky. Jedna vyučující absolvovala střední pedagogickou školu, obor vychovatelství, a posléze jedna učitelka dokládá maturitním vysvědčením úplné střední všeobecné vzdělání jako nejvyšší dosažené vzdělání.

Výuka probíhala v prostorných třídách a v estetickém prostředí vhodném pro výuku sledovaného předmětu. Vyučující českého jazyka nemají k dispozici samostatný kabinet, odborná učebna češtiny není ve škole zřízena. Jedna hodina s počítačovým výukovým programem jazyka českého byla realizována v odborné učebně výpočetní techniky. Žáci pracovali s učebnicemi. V některých sledovaných hodinách byly vhodně použity pracovní listy a využita audiovizuální technika.

Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení tříd, příprava vyučujících na výuku s jednou výjimkou byla dobrá a promyšlená. Prakticky všechny navštívené hodiny byly (mimo úvodní opakování spojené s hodnocením) realizovány informačně receptivními a dialogickými metodami, konkrétně výkladem, rozhovorem se žáky, prací s učebnicí a posléze zápisy do sešitů podle pokynů vyučujících. Převažoval frontální způsob výuky, v několika vyučovacích jednotkách byla vhodně uplatněna výuka ve skupinách.

V době inspekční návštěvy byly sledované hodiny českého jazyka věnovány komunikační a slohové výchově, procvičování a rozšiřování jazykových vědomostí a dovedností a literárnímu vzdělávání a výchově, konkrétně v hodinách mluvnice byly procvičovány slovní druhy, prováděny rozbor slovní a větné, v hodině slohového výcviku žáci s vyučující spolupřevládali osnovu vypravování a jedna hodina byla věnována výraznému přednesu (čtení). V hodině literární výchovy byli žáci seznamováni v rámci učiva o počátcích realismu v evropské literatuře s literární a dramatickou tvorbou A. P. Čechova.

Struktura vyučovacích jednotek odpovídala stanoveným výukovým cílům a věku žáků. Tempo bylo přiměřené, výuka věcná, organizační pokyny jasné a srozumitelné. Z průběhu hodin byla zřejmá soustavnost pedagogického působení, žáci byli mimo jednu sledovanou hodinu ukázněni a chovali se přirozeně, taktéž množství předávaných informací bylo přiměřené, odpovídalo učebním osnovám a typu školy.

Žáci respektovali při výuce dohodnutá pravidla jednání, vyučující respektovaly osobnost žáků. Komunikace a vyjadřování žáků byly vesměs na průměrné úrovni. Komunikace vyučujících, jejich pohotovost a kvalita vyjadřování ve všech navštívených hodinách, byla dobrá. Učitelky měly pozitivní vztah k žákům, závažnější kázeňské problémy po dobu inspekční činnosti nebyly zaznamenány.

Hodnocení žáků mělo pozitivní charakter, chyby byly analyzovány bezprostředně po každém ukončení ústního projevu a zkoušení realizováno převážně ústní formou, ke konci hodin byli žáci v několika případech vyzváni k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaném jazyce jsou v úhrnu hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu cizí jazyk

V průběhu inspekce bylo navštíveno šest vyučovacích hodin anglického jazyka a čtyři hodiny jazyka německého. Všech sedm vyučujících cizích jazyků postupovalo v průběhu hodin podle příprav. Cíle výuky na počátku hodiny oznámily žákům. Probírané učivo navazovalo na poznatky, jež žáci získali v předchozích letech. Naplánované učivo bylo v hodinách probráno.

Absence odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku v základní škole u šesti z vyučujících neměla negativní dopad na kvalitu výuky, pokud jde o jazykovou správnost výuky. Nedostatky v pedagogickém vzdělání se v různé míře projevily v málo účinných metodických postupech (nedostatečná podpora rozvoje komunikativních dovedností žáků, absence výrazně motivačních postupů, jež napomáhají zvládnutí zvukové, ale i dalších složek jazykové výuky, absence magnetofonových nahrávek ve většině sledovaných vyučovacích hodin, absence hodnocení). Jediná z vyučujících, která získala pedagogické vzdělání pro výuku v základní škole (byť se při studiu nevěnovala cizímu jazyku, ale předmětům z přírodovědné oblasti),

uplatnila ve sledované vyučovací hodině všechny prvky jazykové výuky charakteristické pro vynikající hodinu. I v některých dalších hodinách se v různé míře objevily pozitivní prvky, takže část hodin byla hodnocena jako velmi dobré či dobré. Nezanedbatelná část sledovaných hodin ovšem byla hodnocena jako vyhovující (viz stupnice hodnocení na konci zprávy).

Vyučující nejčastěji pracovaly s učebnicemi a pracovními sešity. Upotřebily i kartičky a další pomůcky vlastní výroby. Kazetový magnetofon vyučující do učeben přinášely. Použit byl však pouze v jedné hodině.

V hodinách převažovala frontální práce s celou třídou, dialogy žáků byly zařazovány ve velmi malém rozsahu (podcenění významu stálého nácviku a upevňování komunikativních dovedností). Výjimečně byl zařazen nácvik výslovnosti. Podceňováno je osvojování základních výslovnostních jevů (důraz, příklonky, vázání, zřetelná melodie doplňovacích otázek). Jednotlivé chyby ve výslovnosti byly však opravovány průběžně. Větší důraz byl kladen na zvládnutí pravopisných jevů. Vyučující obvykle nezařadily přímou relaxaci. Cizojazyčné pokyny se uplatnily většinou při práci s knihou. Někdy byly při vedení hodin zbytečně překládány už osvojené pokyny do českého jazyka. Nezbyval čas na závěrečné shrnutí obsahu hodiny, pokud bylo přece jen zařazeno, chyběl prostor pro otázky žáků.

V hodinách se ve velmi malé míře uplatnily motivační postupy charakteristické pro jazykovou výuku (zmiňované ve vzdělávacím programu Základní škola), jež účinně pomáhají při osvojení slovní zásoby, gramatických jevů či při nácviku výslovnosti. V některých třídách ztrácela část žáků zájem o výuku a vyučující musely věnovat pozornost udržování kázně.

Ovšem v převažující části hodin vládla potřebná pracovní atmosféra, žáci akceptovali pravidla komunikace ve třídě. Organizační pokyny vydávané vyučujícími byly jasné a srozumitelné.

Dalším problémem sledovaných hodin byla kromě motivace absence hodnocení žáků. Např. úvodní opakování probraného učiva nebylo využito ke klasifikaci žáků známkou. Vyučující ovšem dovedly ocenit úspěchy žáků pochvalou. Žáci nebyli vybízeni k hodnocení spolužáků a k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy předmětu cizí jazyk jsou hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů (matematika, chemie, fyzika)

Hospitace se uskutečnily v pěti hodinách matematiky na 2. stupni školy, ve dvou hodinách chemie a třech hodinách fyziky. Vyučování matematiky je dotováno v 6. a 7. ročníku čtyřmi hodinami a v 8. a 9. ročníku pěti hodinami týdně. Fyzika se vyučuje v 6. až 9. ročníku dvě hodiny týdně, chemie v 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně. Didaktické cíle navštívených hodin byly vhodně a přiměřeně stanoveny vzhledem k věku žáků a stupni jejich poznání. Učební osnovy byly rozpracovány do tematických plánů. V plánech matematiky není respektováno střídání učiva aritmetiky (nebo algebry) s učivem geometrie. V plánech chemie a fyziky je pamatováno na dostatečný počet laboratorních prací.

Všech šest vyučujících splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro vyučování v základní škole. Vyučování v navštívených hodinách bylo až na drobné nedostatky odborně a věcně správné.

Vyučování matematiky probíhalo v kmenových třídách, výuka fyziky a chemie se konala v odborné učebně fyziky a chemie, která je vybavena staršími žákovskými pracovními stoly s funkčním rozvodem elektřiny. Odborná učebna je vybavena zpětným projektorem, videopřehrávačem s televizí a vhodnými školními obrazy. Učitelé fyziky využívali didaktické pomůcky a prováděli demonstrační pokusy účelně, což pomáhalo k udržení přiměřeného zájmu žáků o výuku. V jedné hodině chemie byl žáky využit text z encyklopedie. Ve

vyučování byly funkčně využívány učebnice, tabulky, fotokopie příkladů ze sbírek, v jedné hodině matematiky byl účelně použit zpětný projektor.

Všechny hodiny měly organizační formu hromadného vyučování. Úvodní část byla většinou věnována frontálnímu opakování, rozvíčkám nebo individuálnímu zkoušení, v jedné hodině matematiky byl vypracován krátký písemný test. Vysvětlování nové látky učitelé vhodně doplňovali dotazy žákům s poukazem na jejich dosavadní znalosti. Vyučující fyziky podporovali vysvětlování nového učiva také ukázkami reálných předmětů. Žáci byli upozorňováni na praktické použití nových poznatků v běžném životě. Část vyučovacích hodin byla věnována opakování a procvičování učiva, které bylo probráno před vánočními prázdninami. Po vysvětlení nové látky byl vyučovací čas věnován procvičování, zápisu a ve většině hospitovaných hodin závěrečnému shrnutí vyučované látky. V závěru jedné hodiny chemie žáci ve skupinách procvičovali chemické značky prvků prostřednictvím didaktické hry (Pexeso). Učitelé výuku dobře organizovali a byli hlavním zdrojem informací. Střídání použitých metod bylo v některých hodinách málo pestré. Tempo výuky bylo přiměřené, relaxaci žáků byla věnována malá pozornost.

Aktivita žáků během vyučovacích hodin kolísala, zájem o předmět byl v jednotlivých předmětech a třídách rozdílný. Někteří žáci nedosahovali v učení odpovídající úspěchy.

Žáci i učitelé akceptovali stanovená pravidla komunikace, osobnost žáků byla vyučujícími respektována. Žákům byla dána možnost pro kladení dotazů, příp. vyjádření vlastního názoru. Pracovní atmosféra byla ve většině hospitovaných hodin pozitivní a přiměřeně tolerantní. Během hospitací nebyly zaznamenány výrazné projevy nevhodného chování žáků.

Učitelé hodnotili pozitivně i částečně správné výkony žáků a oceňovali jejich snahu. Při zkoušení byla klasifikace objektivní, spravedlivá a zdůvodněná, klasifikována byla také aktivita žáků v některých hodinách. Při frontálním opakování byly otázky zaměřeny i na pochopení širších souvislostí. Učitelé zpravidla provedli závěrečné zhodnocení práce žáků, vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků využito nebylo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů byly hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání učitelé zjišťují vlastními evaluačními nástroji, převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací prokázaných znalostí osnovami stanoveného učiva, případně samostatně zpracovaných referátů, kontrolních písemných cvičení včetně slohových prací v českém jazyce (v každém ročníku 2. stupně jsou realizovány dvě slohové práce za pololetí, dvě mluvnické kontrolní práce v časovém rozsahu 45 minut a šest klasifikovaných diktátů). V 6. ročníku jsou žákům zadávány tzv. ředitelské kontrolní práce a v 9. ročníku testy SCIO. V předmětu cizí jazyk píše žáci čtvrtletní práce. Vnitřní klasifikační řád školy, který by sjednotil hlavní zásady hodnocení a klasifikace, zatím zpracován není. Dále jsou při hodnocení výsledků využívány hospitace prováděné vedením školy.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh a výsledky sledované výuky jsou hodnoceny jako dobré, v předmětu český jazyk jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Úřední název školy se shoduje se zněním uvedeným ve zřizovací listině. Úřední název školy respektuje znění § 2 odst. 3 vyhlášky č. 291/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Rada školy nebyla zřízena. Při škole pracuje pouze neformální sdružení rodičů bez registrace.

Klima školy přispívá k všeobecnému rozvoji žáků. Svědčí o tom odpovědi žáků 2. stupně na otázky z dotazníku, který jim byl před inspekcí nabídnut. Na většinu otázek týkajících se kvality vztahů mezi žáky a učiteli, odpověděli žáci kladně. Kladné odpovědi na otázky dotazníku č. 1 – 9, 11, 12, 14 svědčí o tom, že škola je pro většinu žáků příjemné místo, i když většinou nesouhlasí s myšlenkou, že by jim něco ve škole mohlo připomínat domov (otázka č. 13). Jen něco přes 24 % žáků si myslí, že ve škole platí pravidla, která pomáhali vymyslet i oni sami (otázka č. 10). Přes 46 % si myslí, že o pravidlech rozhodují spíše či výhradně jiní. Odpovědi na otázku č. 15 (užívání a distribuce drog ve škole) žáci na konci dotazníku na rozdíl od jiných otázek nerozváděli (neuváděli podrobnosti). Nejčastější odpovědí bylo, že o tom nic nevědí (přes 40 %). Jen zhruba 8 % tvrdí, že ve škole rozhodně drogy jsou, zatímco přes 25 % žáků to stejně rozhodně popírá. Odpovědi na otázku č. 16 svědčí o tom, že škola nezanedbává prevenci a že jsou žáci dobře informováni o nebezpečí kouření, užívání drog a jiných návykových látek. Bez dalších šetření, která jistě vedení školy provede, nelze zatím zodpovědně potvrdit, zda má menšina žáků pravdu, zda jde o tzv. lehké (ovšem pro žáky nebezpečné drogy) jako alkohol či tabák či něco ještě horšího. Obdobným varováním a výzvou pro další sledování jsou i odpovědi žáků na otázky, jež se týkaly šikany ve škole (otázky č. 17 – 20). Pozitivně je třeba hodnotit vysoké procento kladných odpovědí na otázku č. 18, které svědčí o tom, že škola nepřehlíží nebezpečí šikany a že umí mezi žáky vzbudit důvěru, že jim v případě problémů podá pomocnou ruku.

Žáci školy se účastní řady soutěží (recitační soutěže, olympiády v českém jazyce, matematice, fyzice, biologii, korespondenční soutěže Mezinárodního úřadu Světové poštovní unie), dopravní soutěže a řady sportovních soutěží. Žáci školy dosahují především úspěchů ve sportovních soutěžích (florbal, Coca Cola Cup, Pohár rozhlasu, střelecká soutěž, kopaná dívek), ale nejen v nich.

Významnou úlohu při plnění vzdělávacího programu hrají návštěvy divadelních a filmových představení. Ve spolupráci s městskou knihovnou byly připraveny knihovnické lekce, uskutečňují se v ní různé soutěže a kulturní vystoupení.

Žáci školy se mohou věnovat práci v zájmových útvarech (kroužek míčových her, šachový kroužek, hudebně-pohybový kroužek, gymnastický kroužek, sportovně-turistický kroužek, počítačový kroužek, hra na flétnu, pěvecký kroužek).

Škola úzce spolupracuje nejen se sportovními organizacemi (viz oddíl inspekční zprávy Hodnocení materiálně-technických podmínek), ale i s Hnutím Tereza a nejbližší mateřskou školou.

Škola začala prezentovat svou práci na webových stránkách.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 7. 2002 vydané MŠMT v Praze dne 18. 4. 2002 pod čj. 16 993/02-21
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola Havířov-Šumbark Školní 1/814 okres Karviná s čj. E/354/OŠKZ/02
3. Závazný posudek k provozu Základní školy ul. Školní 1 v Havířově-Šumbarku vydaný okresním hygienikem pod čj. 15848/231.41/95/Sant. ze dne 2. 11. 1995
4. Potvrzení vydané k zařazení staveb základních a mateřských škol (náhrada kolaudačního rozhodnutí) do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané pod čj. E/ÚR/328/Ing.Dž/95 ze dne 1. 12. 1995
5. Řád školy schválený pedagogickou radou 16. 9. 2003 (bez čj.)

6. Plán práce školy pro škol. rok 2003/04 projednaný na pedagogické radě dne 16. 9. 2003 (bez čj.)
 7. Koncepce rozvoje Základní školy Havířov-Šumbark Školní 1/814 okres Karviná projednaná na pedagogické radě dne 13. 9. 2001 (bez čj.)
 8. Zápisy z pedagogických rad vedené od 14. 9. 2000
 9. Kopie výkazu o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003 Škol (MŠMT) V 3-01 odeslaný 21. 11. 2003 (bez čj.)
 10. Kopie dokladů o vzdělání všech pedagogických pracovníků školy s pracovní smlouvou platnou v době konání inspekce
 11. Osmnáct třídních knih používaných v školním roce 2003/2004
 12. Osmnáct třídních výkazů používaných v školním roce 2003/2004
 13. Katalogové listy žáků školy zapsaných v době konání inspekce
 14. Vyplněné tiskopisy opravných zkoušek konaných v školním roce 2002/2003
 15. Rozvrhy hodin osmnácti tříd školy platné v době konání inspekce
 16. Rozvrhy hodin osmnácti tříd školy platné od 1. února 2004
 17. Kniha úrazů vedená od roku 1996
 18. Plán činnosti výchovného poradce ve školním roce 2003/2004 (bez data, bez čj.)
 19. Minimální preventivní program, školní rok 2003/2004 (bez data, bez čj.)
- (Ve výčtu dokladů je zachován způsob psaní dat shodně s originály dokladů.)

ZÁVĚR

Hlavním nedostatkem v oblasti personálních podmínek je velký počet pedagogických pracovníků bez odborné a pedagogické způsobilosti (hlavně 1. stupeň a výuka cizích jazyků). Chybějí také mladí zaměstnanci s příslušným vzděláním. Předností jsou dle sdělení ředitele dobré vztahy v pedagogickém sboru a skutečnost, že se daří získat zaměstnance školy (ale nejen je) pro práci s žáky v zájmových útvarech.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré. Zlepšily se hygienické podmínky pro žáky i zaměstnance (i když část žáků stále ještě není podle zjištění z dotazníků ve všech ohledech spokojena). Daří se práce s počítačovou sítí. Udržuje se a doplňuje vybavení školy pomůckami. Postupně se obměňuje opotřeбенý žákovský nábytek.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou většinou dobré. V předmětu český jazyk velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu Mgr. Vladislav Vančura

Členové týmu PhDr. Lubomír Kratochvíl

Mgr. Karel Mareš

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Lada Bednárová, Ludmila Švecová

V Ostravě dne 16. února 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. února 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Vladimír Kosňovský

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Matiční 20, 702 00 Ostrava 2. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobry
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Krajský úřad MSK, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2004-03-08	n6-1109/04-005043
Zřizovatel Statutární město Havířov, Svornosti 2, 736 01 Havířov	2004-03-08	n6-1110/04-005043
Rada školy není zřízena	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.